

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/281/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614202360
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5614202360.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Československá obchodní banka, a.s., so sídlom Praha 5, Radlická 333/150, IČO: 00 001 350, Česká republika, právne zastúpeného usadeným euroadvokátom Mgr. Petrom Olejárom, so sídlom X., T. XX, proti žalovanému T. P., nar. XX.X.XXXX, bytom I. T., V. XXX/X, o zaplatenie 98.497,67 Kč s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/80/2014-98 zo dňa 29.februára 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti (mimo jeho častí o zamietnutí žaloby ohľadne úroku z omeškania nad rozsah 7,75 % ročne a úroku z omeškania z poskytnutého úveru, ktoré neboli odvolaním napadnuté) a vo výroku o náhrade trov konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 81.862,17 Kč, spolu s úrokom z omeškania vo výške 7,75% ročne zo sumy 69.987,09 Kč od 11.2.2014 do zaplatenia a v časti (o zamietnutí žaloby ohľadne úroku z omeškania nad rozsah 7,75 % ročne a úroku z omeškania z poskytnutého úveru) výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti.

Žalovaný **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 81.862,17 Kč spoločne s ročným úrokom z omeškania 7,75% zo sumy 69.987,09 Kč od 11.2.2014 do zaplatenia a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Konštatoval, že strany sporu uzavreli dňa 26.3.2009 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 100.000 Kč pri úrokovej sadzbe 12,9% ročne, ktorý úver sa žalovaný zaviazal splatiť v 84 pravidelných mesačných splátkach. S poukazom na povahu sporových strán (dodávateľ a spotrebiteľ) vyhodnotil, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu.

2. Keďže žalovaný nesplácal úver riadne a včas, vyhlásil žalobca ku dňu 15.6.2012 splatnosť celého úveru a súčasne vyzval žalovaného na jeho vrátenie. Na základe predmetných (preukázaných) skutočností okresný súd uložil žalovanému povinnosť vrátiť žalobcovi nesplatenú časť istiny úveru vo výške 69.567,09 Kč, úroky z poskytnutého úveru, ktoré boli splatné k danému dňu (vo výške 3.236,04 Kč), ako aj úroky z omeškania vyčíslené v žalobe ku dňu 10.2.2014 vo výške 8.639,04 Kč a poplatky za správu účtu ku dňu zosplatenia úveru za 4 mesiace po 50 Kč a za poistenie za 2 mesiace po 110 Kč, ktoré poplatky boli zo žalovaným individuálne dojednané; spolu teda 81.862,17 Kč.

3. V zostávajúcej časti okresný súd žalobu zamietol. Zamietnutie sa týkalo vyčíslených úrokov vo výške 14.835,50 Kč (uplatňovaných 18.071,54 Kč - priznaných 3.236,04 Kč) a úrokov vo výške 12,9% ročne od 11.2.2014 do zaplatenia, t.j. úrokov z poskytnutého úveru po jeho mimoriadnej splatnosti. Vychádzal z toho, že zmluvný úrok ako odplata (cena) veriteľovi za poskytnuté peňažné prostriedky prislúcha len za

dojednanú dobu poskytnutia úveru, čo vyplýva i z ustanovenia § 503 ods. 1 Obch. zák. Úroky predstavujú osobitnú peňažnú náhradu, ktorá súvisí s poskytnutím finančných prostriedkov, pričom sú splatné spolu so záväzkom vrátiť peňažné prostriedky. Žalobcovi teda neprislúcha právo na zaplatenie zmluvných úrokov za obdobie po splatnosti úveru. Okresný súd zamietol žalobu aj v časti uplatnených poplatkov za upomienky a výzvy vo výške 1.800 Kč, lebo žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal ich individuálne dojednanie so žalovaným. Doplnil, že žalovaný sa v zmluve nezaviazal na úhradu týchto poplatkov a uvedenie poplatku iba v sadzobníku nepredstavuje individuálne dojednanie zmluvných strán.

4. Vzhľadom na omeškanie žalovaného s plnením peňažného záväzku tohto zaťažuje i povinnosť platiť úroky z omeškania. Okresný súd však zdôraznil, že predmetná povinnosť je daná len vo výške podľa občianskoprávných predpisov. To znamená vo výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou pre posledný deň kalendárneho polroka, ktorý predchádza kalendárnemu polroku, v ktorom došlo k omeškaniu, zvýšenej o 7% bodov, čo činí 7,75% odo dňa 11.2.2014. Zároveň ide o priznanie úroku z omeškania len z istiny a z (akceptovaných) poplatkov, t.j. zo sumy 69.987,09 Kč. Podľa ustálenej judikatúry totiž oneskoreným zaplatením úroku (prísľušenstva) nevzniká právo na úroky z omeškania. Občiansky zákonník, ani Obchodný zákonník neumožňujú požadovať od dlžníka prísľušenstvo - úroky z omeškania - pre prípad omeškania s platením (iného) prísľušenstva pohľadávky, t.j. i úrokov z poskytnutého úveru.

5. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a v spore (v prevažnej miere) úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v celkovej sume 315,02 eur, ktorú výšku trov konkrétne odôvodnil, vrátane aplikovanej právnej úpravy.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal žalobca odvolanie voči zamietnutiu kapitalizovaného zmluvného úroku vo výške 14.835,50 Kč, zmluvného úroku vo výške 12,90% ročne zo sumy 69.567,09 Kč od 11.2.2014 do zaplatenia, poplatkov vo výške 1.800 Kč a vo výroku o trovách konania a domáhal sa v napadnutom rozsahu jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Poukazoval na § 502 ods. 1 Obch. zák. a tvrdil, že nárok na úroky z poskytnutého úveru („zmluvné úroky“) má aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, v ktorej súvislosti citoval z viacerých súdnych rozhodnutí.

7. Zároveň v zmysle Obchodných podmienok pre ČSOB spotrebiteľské úvery, na ktoré odkazovala aj samotná zmluva o úvere, mal odvolateľ za to, že mu vznikol nárok (tiež) na poplatky vo výške 1.800 Kč. Dotknuté upomienky a výzvy tvorili prílohu žaloby a nie je možné pričítať náklady spojené s ich zasielaním na ťarchu žalobcu, keďže k porušeniu zmluvných povinností došlo zo strany žalovaného. Odvolateľ namietal, že okresný súd príliš rozšíril ochranu spotrebiteľa; táto nemôže smerovať k takému záveru, že spotrebiteľ nemusí zmluvu čítať, prípadne sa zaujímať o jej konkrétny obsah. Doplnil, že žalovaný o výške poplatkov bol riadne informovaný a teda nie je naplnený základný predpoklad toho, aby mohlo byť určité dojednanie vyhlásené za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

8. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal z dôvodov a v rozsahu vymedzenom odvolaním žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu nedotknutým zostal rozsudok okresného súdu vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 81.862,17 Kč spoločne s ročným úrokom z omeškania 7,75% zo sumy 69.987,09 Kč od 11.2.2014 do zaplatenia a v časti (o zamietnutí žaloby ohľadne úroku z omeškania nad rozsah 7,75 % ročne a úroku z omeškania z poskytnutého úveru) výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmanom rozsahu rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. Nie je opodstatnená odvolacia námietka žalobcu ohľadne (tvrdeného) nároku na úrok z poskytnutého úveru aj za obdobie po vyhlásení jeho mimoriadnej splatnosti/po jeho zosplatení. V takomto prípade totiž veriteľ svojím jednostranným právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom disponuje oprávnením získať okamžite späť celú sumu požičaných finančných prostriedkov. V dôsledku toho na strane veriteľa odpadá časové obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak spotrebiteľ už nemá právny titul mať prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia plnenia a veriteľ by naďalej „pohodlne inkasoval“ úroky z úveru. Inými slovami, išlo o právny stav, kedy by sa fakticky popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku (zosplatenia úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku

nedošlo; naproti tomu spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred takouto zmenou.

11. K totožnému záveru je možné dospieť i prostredníctvom vyhodnotenia mimoriadnej splatnosti úveru z hľadiska povahy právneho stavu ňou navodeného. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť vrátiť (celú aktuálnu) sumu požičaného úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa s predmetným plnením ide svojím charakterom o protiprávny stav. S protiprávnym stavom (keďže spotrebiteľ sa ocitá v omeškaní) sa prirodzene spájajú výhradne sankcie. Naopak s protiprávnym stavom sa nemôžu spájať odplatné plnenia, ktoré sa viažu len na stav lege artis, t.j. na oprávnené držanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom podľa pôvodných podmienok zmluvy o úvere. Povedané inak, v protiprávnom stave patria veriteľovi len sankcie na tento účel definované kogentným (určujúcim) pravidlom § 517 ods. 2 Obč. zák. v spojení s § 19 ods. 1 nar. vlády ČR č. 351/2013 a § 1 nar. vlády ČR č. 142/1994.

12. To znamená, že okresný súd správne žalobcovi za obdobie po zosplatnení úveru priznal nárok „len“ na úrok z omeškania. Krajský súd dopĺňa, že predmetný prístup k nárokom veriteľa v čase po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bol akceptovaný tiež Ústavným súdom SR (bližšie napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012), ktorý konštatoval, že ho nemožno považovať za svojvoľný, resp. za taký, ktorý by popieral zmysel práva na súdnu ochranu.

13. Všeobecné obchodné podmienky majú slúžiť na bližšie vysvetlenie vzájomných povinností účastníkov/strán zmluvy, či širších súvislostí poskytovanej služby. Rozhodne však nemajú byť priestorom na kreovanie ďalšieho (fakticky) neobmedzeného množstva poplatkových povinností spotrebiteľa. Uvedené neplatí len vo vzťahu k zmluvnej pokute, ktorá vyžaduje (osobitné) písomné dojednanie zmluvných strán, ale aj vo vzťahu k ďalším poplatkom - napríklad poplatkom za výzvu, či upozornenie.

14. Na uvedenom závere nič nemení tvrdenie odvolateľa, že žalovaný (klient) bol s poplatkami oboznámený a priamo v zmluve o úvere bol zahrnutý (výslovný) odkaz na všeobecné zmluvné podmienky. Navyše, ak všeobecné obchodné podmienky predstavujú pomerne rozsiahly (niekoľkostranový) súbor najrozmanitejších ustanovení s množstvom právnických, či ekonomických/„bankových“ termínov, v ktorých je problematické zorientovať sa osobe znalej práva, nie je ešte priemernému spotrebiteľovi. Ide pritom o dokument formulovaný výhradne bankou bez akéhokoľvek vplyvu spotrebiteľa; či už v konkrétnom zmluvnom vzťahu alebo vo všeobecnosti. Uvedené v plnej miere platí i o sadzobníku, t.j. v poradí ďalšom dokumente, na ktorý odkazujú (práve) všeobecné obchodné podmienky a ktorý má byť titulom pre nárokovanie si (ďalších) poplatkov v sume 1.800 Kč.

15. Prijatie argumentácie žalobcu o možnosti banky ľubovoľne vymedziť vo vlastnom sadzobníku akékoľvek poplatky a v akejkolvek výške, odporuje základným princípom zmluvného vzťahu, k ochrane ktorého v prípade spotrebiteľa je vytvorený celý systém spotrebiteľskej právnej ochrany. Definovaním množstva poplatkov práve v spotrebiteľských vzťahoch klientov s bankami vznikajú situácie, kedy predmetom súdnych konaní sú nielen „základné“ poplatky, ale aj ďalšie na ne v podstate v nekonečnom slede sa nabaľujúce poplatky. Ide o neprijateľný diktát sankčných opatrení zo strany dodávateľa, ktorý nemôže požívať súdnu ochranu.

16. Rozhodne teda neobstojí argumentácia žalobcu o neprimerane zvýšenej ochrane spotrebiteľa poskytnutej žalovanému okresným súdom. Len na okraj krajský súd dodáva, že žalobca dotknutý sadzobník/sadzobníky nepredložil a maximálne všeobecné definovanie dôkazu ako „sadzobník poplatkov“ nie je ani jeho náležitým označením; t.j. v tomto smere žalobca (aj) neuniesol dôkazné bremeno.

17. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v preskúmvanej meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

18. Viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi dôvodmi odvolania bola významná i pre potvrdenie výroku o náhrade trov prvoinštančného konania. Odvolateľ síce výslovne uvádzal, že napáda rozsudok okresného súdu i v dotknutom výroku, ale vo vzťahu k nemu neposkytol žiadnu konkrétnejšiu argumentáciu. Nedôvodnosť odvolania v merite veci, ktoré mohlo mať vplyv na celkový pomer úspechu sporových strán, je konštatovaná a vysvetlená už vyššie.

19. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalobca nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto má žalovaný voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%.

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.